

Sivan SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman sisältö

1. Johdanto
2. Keskeiset käsitteet
3. Lainsäädännöllinen tausta
4. Taustatietoa alueen opiskelijoiden määrästä ja koulutuksen järjestäjistä
5. Opiskeluhuollon alueellisen toteutuksen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
6. Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä
7. Koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
8. Suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
9. Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

Johdanto

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 377/2022 velvoittaa hyvinvointialuetta tekemään valtuustokausittain alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Opiskeluhuoltosuunnitelma tulee liittää osaksi alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, joka myös on valmistumassa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuoden 2023 aikana.

Lisäksi laissa (377/2022) on kirjattu hyvinvointialueen, kuntien ja koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö ja näille tulee muodostaa oma alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä.

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tulee perustua koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmiin (Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 377/2022). Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tulee huomioida opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhuoltopalveluissa. Sen tulee sisältää:

- 1) opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet;
- 2) suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi;
- 3) hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet;
- 4) suunnitelma opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta;
- 5) toimenpiteet alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman keskeiset käsitteet

- **Hyvinvointialue** on itsehallinnollinen kunnista ja valtiosta erillinen alue, joka on vastuussa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisestä. (lähde Hyvinvointialueet - Sosiaali- ja terveysministeriö (stm.fi))
- **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** käsittää 13 kuntaa: Joensuu, Kitee, Lieksa, Nurmes, Outokumpu, Kontiolahti, Ilomantsi, Juuka, Liperi, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi ja Heinävesi (Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - siunsote.fi)
- **Koulutuksen järjestäjä** voi olla kunta, kuntayhtymä, yhdistys tai säätiö, jolla on valtioneuvoston lupa opetuksen järjestämiseen. (Perusopetuslaki, Laki ammatillisesta koulutuksesta)
- **Opiskelijalla** tässä suunnitelmassa tarkoitetaan esikouluasteen, perusasteen ja toisen asteen opetuksessa olevaa oppilasta tai opiskelijaa.
- **Opiskeluhoito** on toimintaa, joka edistää ja ylläpitää opiskelijan hyvää oppimista, hyvää psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia sekä näiden edellytyksiä oppilaitosyhteisössä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki)
- **Opiskeluhoillon palvelut** käsittävät koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut . (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki)

- **Yhteisöllinen opiskeluhoolto** tarkoittaa toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhooltoa toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien on edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

- **Yksilökohtainen opiskeluhoolto** tarkoittaa yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

- 1) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
- 2) opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
- 3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoa; ja
- 4) jäljempänä 10 §:ssä tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoa toteutetaan 14 §:n 4 momentissa tarkoitettussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki)

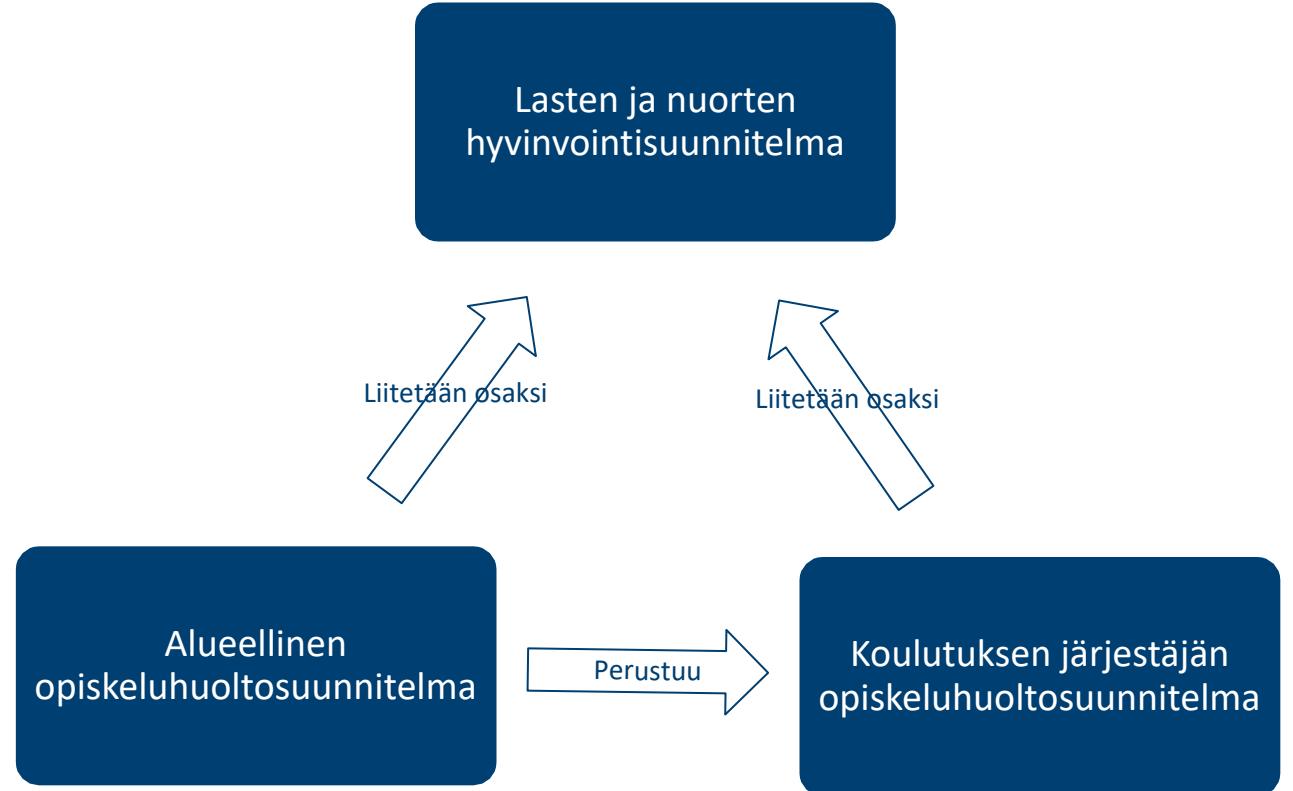
- **Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto** toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhuoltoa ja opiskeluterveydenhuollolla mainitun lain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhuoltoa. Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- 1) edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- 2) edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä;
- 3) tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin.

Lisäksi kouluterveydenhuollossa tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena.

- **Monialainen asiantuntijaryhmä** kootaan tapauskohtaisesti. Sen tavoitteena on yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittäminen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

- **Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma** on koulutuksen järjestäjän laatima suunnitelma opiskeluhoollon toteuttamisesta. Se laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Sen tulee sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.
- **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma** on lastensuojelulain velvoittama kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se koskee kunnan tai kuntien toimintaa. Hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.
- **Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma** on lain (377/2022) velvoittama hyvinvointialueen laatima suunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa.

Lainsäädännöllinen tausta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

- Määrää perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhuoltoon.
- Tätä lakia ei sovelleta:
 - 1) perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;
 - 2) perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oppilaaseen;
 - 3) lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opiskelijaan eikä opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti;
 - 4) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yksityisopiskelijaan;
 - 5) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevaan opiskelijaan eikä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetussa oppisopimuskoulutuksessa olevaan opiskelijaan, jos oppisopimuskoulutuksena järjestetään näyttötutkinnon suorittamiseen valmistavaa koulutusta tai sellaista lisäkoulutusta, joka ei johda tutkintoon.
- Mitä tässä laissa säädetään opiskelijasta, koulutuksen järjestäjästä ja oppilaitoksesta, koskee myös perusopetuslaissa tarkoitettua oppilasta, opetuksen järjestäjää ja koulua.

Opiskelijan oikeus opiskeluhoollon palveluihin

- Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. Oikeus koskee esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoita.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013, 15 §) mukaan opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä opiskelijalle myös opiskelijan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.
- Opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskeluhoollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa.
- Terveystenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveystenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Yhteydenotto opiskeluhuoltopalveluiden saamiseksi

- Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.
- Jos oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.
- Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.
- Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin.
- Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto tässä pykälässä säädetyistä yhteydenotosta, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Opiskeluhuollon henkilöstömitoitukset

- Laki 377/2022 määrää opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden henkilöstömitoituksesta. Psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen laatimat uudet kouluterveydenhuollon mitoitukset suosittavat, että yhdellä terveydenhoitajalla saa olla 460 oppilasta ja koululääkärillä 2100 oppilasta. Mitoitukset on laskettu kokoaikaisen työntekijän vuoden työaika eli henkilötyövuotta kohti, kun vuosilomaa ei ole sijaistettu. Mitoitussuositus on laskettu palvelujen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Toisella asteella opiskeluterveydenhuollossa toimivalla kokopäiväisellä terveydenhoitajalla voi olla 570 opiskelijaa ja kokopäiväisellä lääkäriellä 1800 opiskelijaa. Oppilas- ja opiskelijamäärissä tulee ottaa huomioon paljon tukea tarvitsevien opiskelijoiden osuus, terveydenhoitajan ja lääkärin vastuulla olevien toimipisteiden määrä ja muiden asiantuntijoiden tuen saaminen. Myös tilanteessa, että kutsunnat tehdään osana opiskeluterveydenhuoltoa, opiskelijamäärän tulee olla alhaisempi.

SORA-säännökset

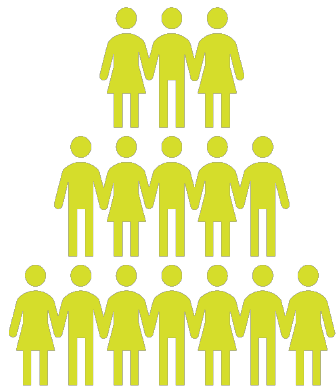
- SORA-säännökset ovat lainsäädäntökokonaisuus, johon kuuluvat seuraavat lait: laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998), laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998), ammattikorkeakoululaki (351/2003) ja yliopistolaki (558/2009) Lainsäädäntö liittyy mm. opiskelijaksi ottamisen esteisiin, opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja palauttamiseen sekä huumausainetestaukseen. Ne ovat opetus- ja kulttuuriministeriön lainsäädäntöä, joka tuli voimaan 1.1.2012. SORA-lainsäädännön keskeisenä tavoitteena on parantaa koulutuksen ja sen jälkeisen työelämän turvallisuutta sekä lisätä koulutuksen, tutkinnon järjestäjien ja korkeakoulujen mahdollisuuksia puuttua opiskelijan alalle soveltumattomuuteen. Tavoitteena on myös varmistaa opiskelijoiden oikeusturva opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa ja selkeyttää sääntelyä siten, että menettelyt perustuvat lainsäädäntöön ja sen nojalla annettuihin määräyksiin.

Alaikäisen asema opiskeluhuollon palveluissa

- **Terveydenhuollon palveluissa** tulee selvittää alaikäisen lapsen ja nuoren mielipide hoitoonsa aina, kun se hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden on mahdollista. Jos alaikäinen ikänsä ja kehitystasonsa perusteella kykenee päättämään hoidostaan, häntä on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Jos alaikäinen ei kykene päättämään hoidostaan, häntä on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa. Jos alaikäinen potilas ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden kykenee päättämään hoidostaan, hänellä on oikeus kieltää terveydentilaansa ja hoitoonsa koskevien tietojen antaminen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen. (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista.) Nuoren päätöskykyisyys arvioidaan uudelleen jokaisella tapaamiskerralla.
- **Sosiaalihuollon palveluissa**, joihin kuuluvat koulukuraattorin palvelut alaikäisen asiakkaan toivomukset ja mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon toimissa, jotka koskevat alaikäistä, on ensisijaisesti otettava huomioon alaikäisen etu. Jos alaikäisen henkilöä koskevassa yksittäisessä sosiaalihuollon asiassa on perusteltu syy olettaa, että huoltaja ei voi puolueettomasti valvoa lapsen etua, tulee hyvinvointialueen tehdä holhoustoimesta annetun lain 72 §:ssä tarkoitettu hakemus tai 91 §:ssä tarkoitettu ilmoitus edunvalvojan määräämiseksi alaikäiselle, jos se on tärkeää alaikäisen edun turvaamiseksi. Alaikäisen toivomukset ja mielipide asiassa on selvitettävä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista) Lapsen mielipiteen selvittämisen tapa ja pääasiallinen sisältö on kirjattava lasta koskeviin asiakasasiakirjoihin (Sosiaalihuoltolaki).

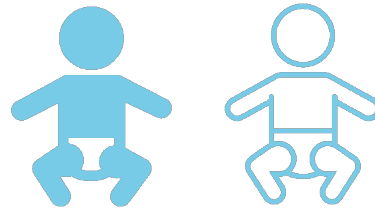
Taustatietoa alueen opiskelijoiden määrästä ja koulutuksen järjestäjistä

Pohjois-Karjalan väestö vuonna 2022

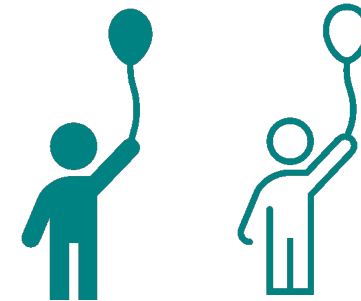
Väestömäärä yhteensä
162 540

Syntyvyyden muutos
vuosina 2021-2022
-10,38 %

Syntyneet
1046

Alle 18-vuotiaiden
osuus
16,29 %

Alle 18-vuotiaita
26 475

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta

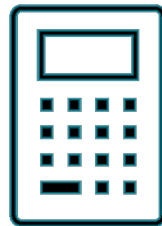
Pohjois-Karjalan oppilasmäärät vuonna 2022 opetusasteittain

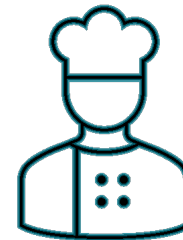
Esiopetus
1662

Perusopetus
14826

Lukio
2221

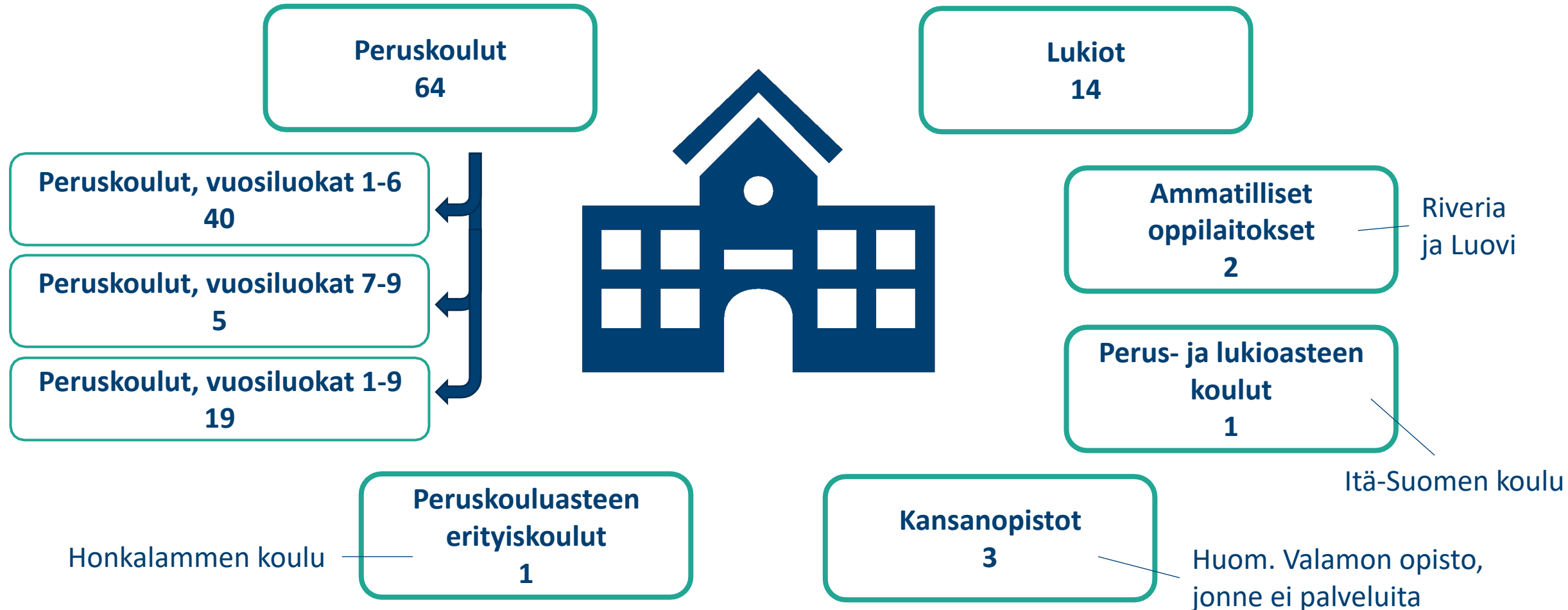

Ammatillinen
koulutus
(aloitusikä 15-19v)
4082

Ammatillinen
koulutus (kaikki
ikäryhmät yht.)
5670

Pohjois-Karjalan koulut ja oppilaitokset syksy 2023

Pohjois-Karjalan alakoulut ja yläkoulut

NURMES

- Kirkkokadun koulu
- Valtimon koulu
- Porokylän koulu

JUUKA

- Poikolan koulu

POLVIJÄRVI

- Polvijärven koulu

OUTOKUMPU

- Kummun koulu

HEINÄVESI

- Karvion koulu
- Otto Kotilaisen koulu
- Heinäveden koulu

LIPERI

- Ylämyllyn koulu
- Siikasalmen koulu
- Liperin koulu
- Mattisenlahden koulu
- Salokylän koulu
- Viinijärven koulu
- Honkalammen koulu

RÄÄKKYLÄ

- Rääkkylän koulu

KITEE

- Arppen koulu
- Kesälahden koulu
- Puhoksen koulu
- Hutsin koulu

LIEKSA

- Kolin koulu
- Keskuskoulu
- Rantalan koulu
- Lieksan yläkoulu

ILOMANTSI

- Pogostan koulu

KONTIOLAHTI

- Kontiolahden koulu
- Lehmon koulu
- Kontioniemen koulu
- Ahokkalan koulu
- Jakokosken koulu
- Kulhon koulu
- Kylmäojan koulu
- Onttolan koulu
- Selkien koulu
- Varparannan koulu

JOENSUU

- Tulliportin normaalikoulu
- Rantakylän normaalikoulu
- Nepenmäen koulu
- Pataluodon koulu
- Steinerkoulu
- Uimaharjun koulu
- Heinävaaran koulu
- Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu
- Enon koulu
- Hammaslahden koulu
- Iiksenvaaran koulu
- Kanervalan koulu
- Karhunmäen koulu
- Karsikon koulu
- Kiihtelysvaaran koulu
- Louhiojan koulu
- Marjalan koulu
- Mutalan koulu
- Niittylahden koulu
- Noljakan koulu
- Reijolan koulu
- Rekivaaran koulu
- Suhmuran koulu
- Tuupovaaran koulu
- Lyseon peruskoulu
- Pyhäselän koulu
- Pielisjoen koulu

TOHMAJÄRVI

- Maiju Lassilan koulu
- Tikkanen koulu

- Yhtenäiskoulu
- Alakoulu
- Yläkoulu

Pohjois-Karjalan toisen asteen oppilaitokset

- Nurmeksens lukio
- Riveria Nurmes ja Valtimo

- Lieksan lukio
- Riveria Lieksa
- Lieksan kristillinen opisto

- Juuan lukio

- Polvijärven lukio

- Outokummun lukio
- Riveria Outokumpu

- Heinäveden lukio

- Kiteen lukio
- Riveria Kitee
- Kiteen evankelinen kansanopisto

- Kontiolahden lukio

- Ilomantsin lukio

- Tohmajärven lukio

- Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun lukio
- Lyseon lukio
- Tulliportin normaalikoulun lukio
- Yhteiskoulun lukio
- Pyhäselän lukio

- Itä-Suomen liikuntaopisto
- Joensuun konservatorio
- Luovi
- Riveria kansanopisto
- Riveria Joensuu

Opiskeluhuollon alueellisen toteutuksen tavoitteet

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteiden vastaavuus lasten ja nuorten alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin

<p>Lasten ja nuorten alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2023-2025</p> <p>Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteet 2023-2025</p>	<p>TAVOITE 1</p> <p>Yhteensovittava johtaminen</p>	<p>TAVOITE 2</p> <p>Päätöksenteko perustuu lapsivaikutusten arviointiin, lapsilähtöisyyteen sekä läpinäkyvyyteen kaikissa palveluissa</p>	<p>TAVOITE 3</p> <p>Lasten ja perheiden palvelujen toiminta ja kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen</p>	<p>TAVOITE 4</p> <p>Yhdessä tekemisen toimintatavat ovat vahvat ja vaikuttavat sekä perustuvat yhteiseen systeemiseen ajatteluun perheen ja eri toimijoiden välillä</p>	<p>TAVOITE 5</p> <p>Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen toimintakyky ja vastuunkanto lasten ja nuorten hyvinvoinnista vahvistuu</p>	<p>TAVOITE 6</p> <p>Lastensuojelulla on vahva toimintakyky. Lastensuojelussa keskitytään viimesijaisen erityisen suojelutarpeen toteuttamiseen</p>
<p>TAVOITE 1</p> <p>Opiskeluhoillon palvelujen henkilöstömitoitus toteutuu vähintään suositusten ja lainsäädännön mukaisesti</p>		<p>Opiskeluhoillon palvelujen suositusten ja lakimitoitusten toteutumista ja vaikutuksia seurataan</p>			<p>Opiskeluhoillon palvelujen vakanssit ovat täytettyinä vähintään suositusten ja lainsäädännön mukaisesti</p>	<p>Opiskeluhoillon palvelut toteutuvat lainsäädännön ohjaamalla tavalla, oikea-aikaisesti.</p>
<p>TAVOITE 2</p> <p>Yhteisöllinen opiskeluhoito vahvistuu</p>	<p>Opiskeluhoollosta vastaavat esihenkilöt suunnittelevat ja toteuttavat yhteisöllistä työtä yhteistyössä</p>				<p>Opiskeluhoito painottuu yhteisölliseen työhön ja huomioi myös Pohjois-Karjalan alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet.</p>	<p>Yhteisöllinen opiskeluhoito tukee opiskelijoiden hyvinvointia oppilaitoksissa ja tavoittaa mm. yhteisövaikuttavuuden keinoin haasteet varhaisemmassa vaiheessa</p>
<p>TAVOITE 3</p> <p>Moniammatillinen toiminta kehittyy perhekeskustoiminnan periaattein</p>	<p>Opiskeluhoillon johtamisessa tunnistetaan ja huomioidaan toisten toimijoiden tavoitteet ja toimintamallit</p>	<p>Opiskeluhoillon toteutus ja palveluita koskeva päätöksenteko on lapsilähtöistä</p>		<p>Opiskeluhoilossa huomioidaan opiskelija ja hänen verkostonsa kokonaisvaltaisesti</p>	<p>Ammattilaiset tunnistavat toistensa työn ja kykenevät hyödyntämään ja yhdistämään voimavaroja</p>	

<p>Lasten ja nuorten alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2023-2025</p> <p>Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteet 2023-2025</p>	<p>TAVOITE 1</p> <p>Yhteensovittava johtaminen</p>	<p>TAVOITE 2</p> <p>Päätöksenteko perustuu lapsivaikutusten arviointiin, lapsilähtöisyyteen sekä läpinäkyvyyteen kaikissa palveluissa</p>	<p>TAVOITE 3</p> <p>Lasten ja perheiden palvelujen toiminta ja kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen</p>	<p>TAVOITE 4</p> <p>Yhdessä tekemisen toimintatavat ovat vahvat ja vaikuttavat sekä perustuvat yhteiseen systeemiseen ajatteluun perheen ja eri toimijoiden välillä</p>	<p>TAVOITE 5</p> <p>Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen toimintakyky ja vastuunkanto lasten ja nuorten hyvinvoinnista vahvistuu</p>	<p>TAVOITE 6</p> <p>Lastensuojelulla on vahva toimintakyky. Lastensuojelussa keskitytään viimesijaisen erityisen suojelutarpeen toteuttamiseen</p>
<p>TAVOITE 4</p> <p>Näyttöön perustuvien toimintamallien ja menetelmien käyttö johdonmukaistuu</p>	<p>Opiskeluhoillon esihenkilöt ovat tietoisia alueensa toimintamalleista ja niiden valinnan perusteista sekä sitoutuvat tukemaan niiden käyttöä</p>			<p>Opiskeluhoillon henkilöstön näyttöön perustuvien toimintamallien ja menetelmien koordinaatiosta, jalkauttamisesta ja seurannasta</p>	<p>Lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien sote-ammattilaisten osaaminen vahvistuu tunnistamisessa, ohjauksessa ja hoitamisessa</p>	
<p>TAVOITE 5</p> <p>Lasten ja nuorten kanssa toimiva opiskeluhoitohenkilöstö tukee lasten ja nuorten mielen hyvinvointia</p>	<p>Mielen hyvinvoinnin haasteet oppilaitoksissa tunnistetaan ja tarvittavat toimenpiteet johdetaan yhteisesti</p>		<p>Opiskeluhoillon palveluissa käytetään näyttöön perustuvia menetelmiä</p>		<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa on tarkoituksenmukainen ja toimintakykyinen rakenne</p>	<p>Mielen hyvinvoinnin haasteet tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja tuki/hoito toteutuu oikea-aikaisesti</p>
<p>TAVOITE 6</p> <p>Lasten ja nuorten osallisuus huomioidaan</p>	<p>Osallisuus huomioidaan johtamisessa johdonmukaisesti ja osallistamista toteutetaan yhteisesti</p>	<p>Osallisuuden keinot pohditaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa</p>	<p>Saatu tieto/palaute arvioidaan yhteisesti ja huomioidaan opiskeluhoitoloissa (esim. Kouluterveyskysely)</p>			

Opiskeluhuollon alueellisen toteutuksen keskeiset periaatteet

Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön vahvistaminen:

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. (1287/2013, §3)

Lähipalveluperiaate:

Kuraattorien ja psykologien on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa (1287/2013, 9§ 3 mom). Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella lakia sovelletaan myös koulu- ja opiskeluterveydenhoitajien osalta. Hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut ensisijaisesti oppilaitoksissa. Koulutuksen järjestäjän on tarjottava tarkoitukseen soveltuvat tilat oppilaitoksesta, tai jollei se ole mahdollista oppilaitoksen välittömästä läheisyydestä. Hyvinvointialue velvollinen järjestämään palvelut em. tiloissa.

Perheiden kanssa työskentely:

Opiskeluhuollon palveluissa otetaan opiskelijan huoltaja/huoltajat mukaan opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseen, opiskeluhuollon palveluiden toteuttamisen suunnitteluun ja toteutuksen seurantaan. Opiskeluhuollon palveluissa pyritään löytämään perheen voimavarat huomioivia ratkaisuja opiskelijan hyvinvoinnin tukemiseksi. Huoltajien kanssa työskennellessä on otettava huomioon alaikäisen päätöskykyisyys.

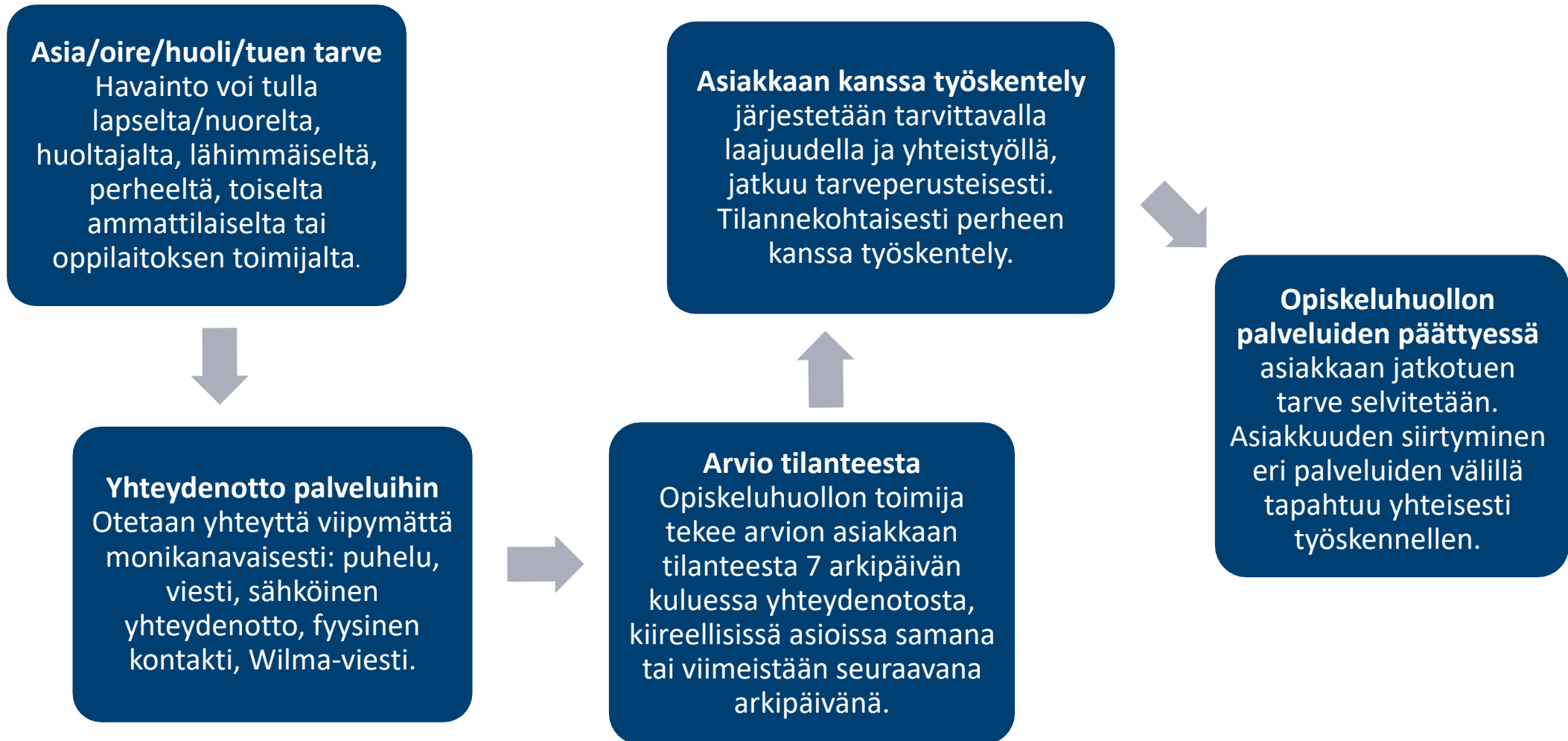
Perhekeskustoiminnan periaatteet kohtaamisissa ja yhteistyössä:

Perhekeskus on lapsille, nuorille ja perheille tarkoitettujen hyvinvointia, terveyttä, kasvua ja kehitystä tukevien palvelujen kokonaisuus. Pohjois-Karjalassa perhekeskus toimii eri toimijoiden verkostona ja sovittaa yhteen maakunnan lapsiperheiden palveluja kuten lapsiperheiden sosiaali- ja terveystalvveluja, järjestöjen ja seurakuntien toimintaa ja palveluja, kohtaamispaikkojen toimintaa, varhaiskasvatustalvveluja, kuntien terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa, opiskeluhuollon ja nuorten palveluja sekä sähköisiä palveluja. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen perhekeskustoimintamallin mukaan on kirjattu Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaan sekä kuntien ja hyvinvointialueen välillä solmittuun kuntakumppanuussopimukseen. Kuntakumppanuussopimuksessa on sovittu perhekeskustoiminnan kehittämisestä yhteistyössä hyvinvointialueen ja kuntien kesken. Hyvinvointialue vastaa perhekeskustoiminnan koordinoinnista.

Yhdenvertaisuuden kunnioittaminen:

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Opiskeluhuollossa sitoudutaan yhdenvertaisuuden noudattamiseen palvelujen toteutuksessa.

Asiakkaan ohjautuminen opiskeluhuollon palveluissa

Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjän välinen yhteistyörakenne ja vastuunjako

Seuraavan hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisen yhteistyörakenteen on tarkoitus tukea lainsäädäntöä ja alueen tarpeita vastaavaa, laadukkaan opiskeluhuollon toteutumista:

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä on hyvinvointialueen ja alueen koulutuksen järjestäjien yhteistyöelin, jonka toimintaan osallistuvat myös nuoriso- ja vanhempainjäsenet sekä opiskeluhuollon edustus. Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä kokoontuu 4 kertaa vuodessa. Koollekutsujana toimii hyvinvointialue. Sen tehtävänä on:

- 1) valmistella 13 a §:ssä tarkoitettu alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle;
- 2) seurata 13 a §:ssä tarkoitetun alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista;
- 3) käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhuollon yhteistyökysymyksiä;
- 4) huolehtia muista kuin 1–3 kohdassa tarkoitetuista sille erikseen annettavista tehtävistä.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä on koulutuksen järjestäjäkohtainen monialainen ryhmä, joka vastaa opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Opiskeluhuollon ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä on monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä, joka vastaa oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Oppilaitoskohtaista opiskeluhooltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja.

Kuntien sivistys- ja hyvinvointijohtajien sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen perhe- ja sosiaalipalvelujen ja terveysterveyden- ja sairaanhoitopalvelujen yhteistyökokous:

Hallinnon edustajat tapaavat noin 2-4 kertaa vuodessa yhteisten, ennalta sovittujen teemojen kuten opiskeluhoollon äärellä. Puheenjohtajana toimii kunnan edustaja, sihteerinä hyvinvointialueen edustaja.

Lisäksi laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) säädetään kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyövelvoitteesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kumppanuudesta on laadittu **yhteistyösopimus** ([2023100253-5-34609.PDF \(pohjoiskarjala.net\)](#)), jossa myös opiskeluhoollon vastuunjaosta on sovittu erillisen vastuunjakotaulukon ([2023100253-5-33410.PDF \(pohjoiskarjala.net\)](#)) mukaisesti.

Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjän välinen yhteistyörakenne

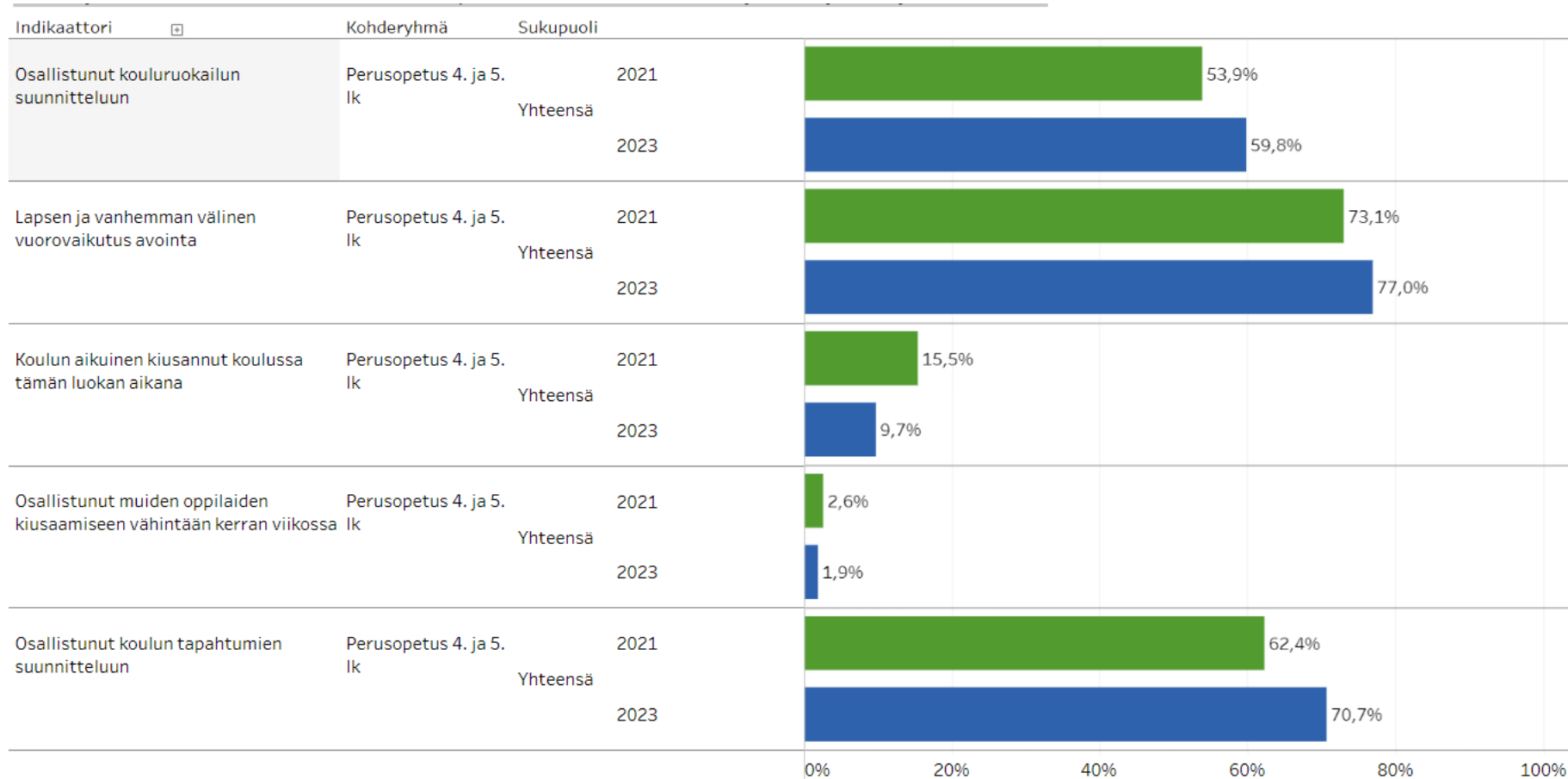
Hyvinvointialueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien arviot opiskeluhuoltopalveluiden tarpeesta

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue koostuu pienemmistä kunnista ja isommista asumiskeskittymistä. Alueiden välillä on eroavaisuuksia ja erilaisia tarpeita. Opiskeluhuoltopalveluiden tarpeet on poimittu koulutuksenjärjestäjäkohtaisista opiskeluhuoltosuunnitelmista ja 2023 kouluterveyskyselyn tuloksista.

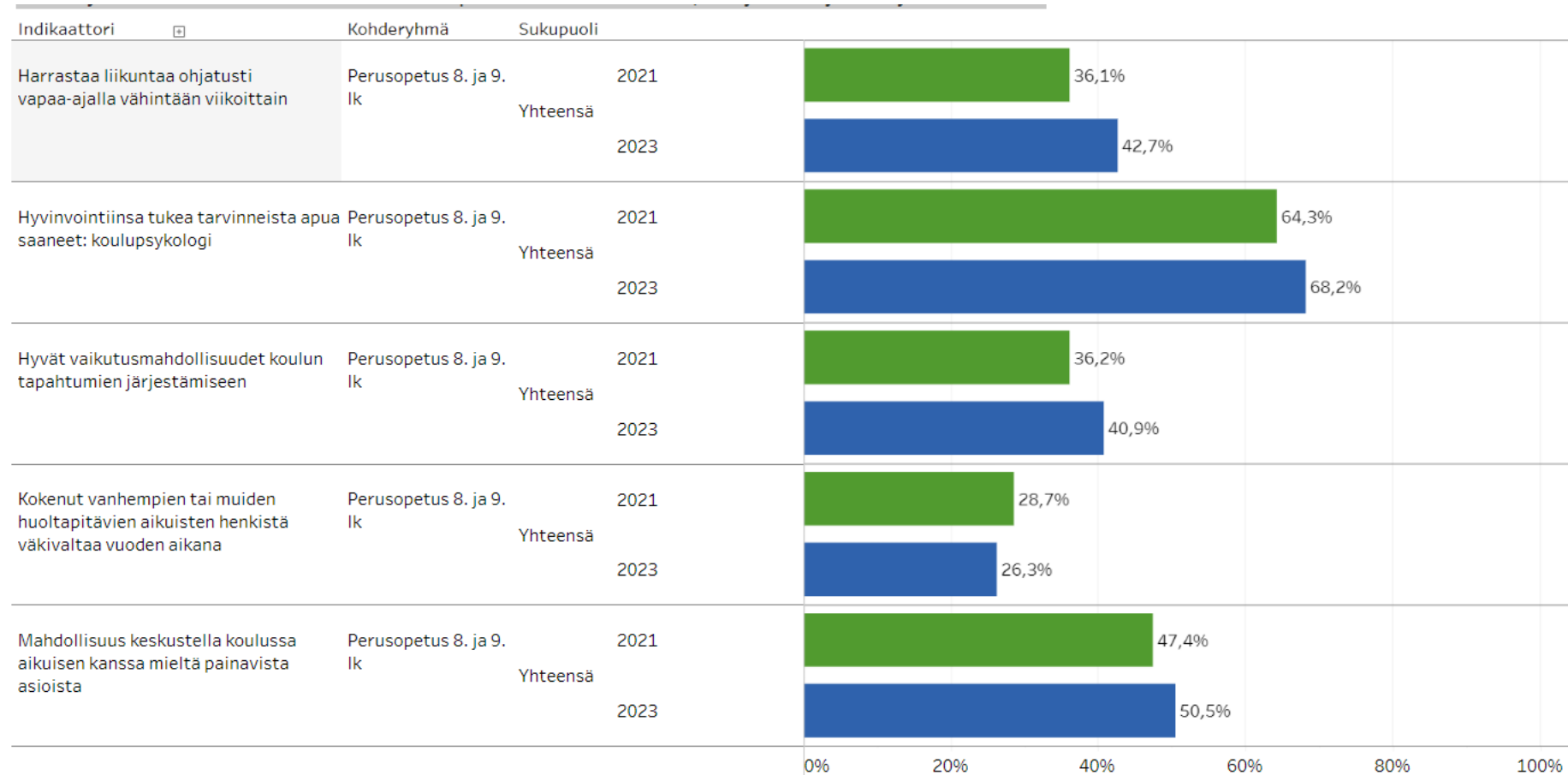
Vahvuus	Tarkennettu kuvaus	Esiopetus	Alakoulu	Yläkoulu	Toinen aste
Lapsista ja nuorista suuri osa voi hyvin	Arki, arjen aikuiset ja yleinen tuki riittävät. Lasten ja nuorten elämäntavat ovat pääosin terveellisiä.	X	X	X	X
Koulussa viihdytään ja lapset sekä nuoret kokevat osallisuutta	Kouluun tullaan mielellään ja lapsilla ja nuorilla on kokemus siitä, että he kuuluvat kouluyhteisöön ja tulevat kuulluksi oman oppilaitoksensa arjessa.	X	X	X	X
Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus on parantunut	Ammattilaisten määrä lisääntynyt, henkilöstömitoitukseen tai suositukseen on pystytty useilla alueilla vastaamaan. Palveluita on ollut saatavilla myös ostopalveluna.	X	X	X	X
Yhtenäiset toimintamallit ovat kehittyneet	KiVa-koulutoiminta, maakunnassa käyttöönotetut psykososiaalisen tuen menetelmät (esim. IPC), hoito- ja palveluketjut		X	X	X
Monialaisen yhteistyön merkitys tunnistetaan	Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia tuetaan moniammatillisella yhteistyöllä. Yhteistyötä toteutetaan perhekeskushenkisesti (kuntien toimijat, hyvinvointialue, järjestöt, srk).	X	X	X	X

Haaste	Tarkennettu kuvaus	Esiopetus	Alakoulu	Yläkoulu	Toinen aste
Lasten ja nuorten neuropsykiatrinen oireilu	Neuropsykiatrisen osaamisen tarve on kasvanut opiskeluhuollossa. Erityisen tuen päätösten määrä on paikoitellen suuri.	x	x	x	x
Opiskelutaitojen hauraus	Itsenäisen opiskelun taidot, arkirytmii, ajanhallinta haastavat opiskelijoita.				x
Lasten ja nuorten mielenhyvinvoinnin ja mielenterveyden haasteet	Lapsilla ja nuorilla on ahdistus- ja masennusoireilua, vaikeasti oireilevia on opiskeluhuollon palveluissa kasvava määrä.		x	x	x
Opiskeluhoitopalvelujen epätasainen saatavuus	Koulupsykologin ja koululääkärin palvelut ovat paikoitellen riittämättömiä. Koulupsykologin ja koululääkärin saatavuus on haasteellista erityisesti pienillä paikkakunnilla.		x	x	x
Koululääkäriresurssi	Lakisääteisten terveystarkastusten toteuttaminen ontuu koululääkärivajeen vuoksi.		x	x	x
Koulupsykologien puutteellinen saatavuus	Henkilöstömitoituksen noudattaminen on paikoitellen haasteellista ammattilaisten saatavuuden vuoksi.	x	x	x	x
Yksinäisyys, kiusaamisen kokemukset, koulupoissaolot	Yksinäisyyden ilmiöön puuttuminen haasteellista. Kaikkiin kiusaamistapauksia ei pystytä havaitsemaan tai ratkaisemaan.			x	x

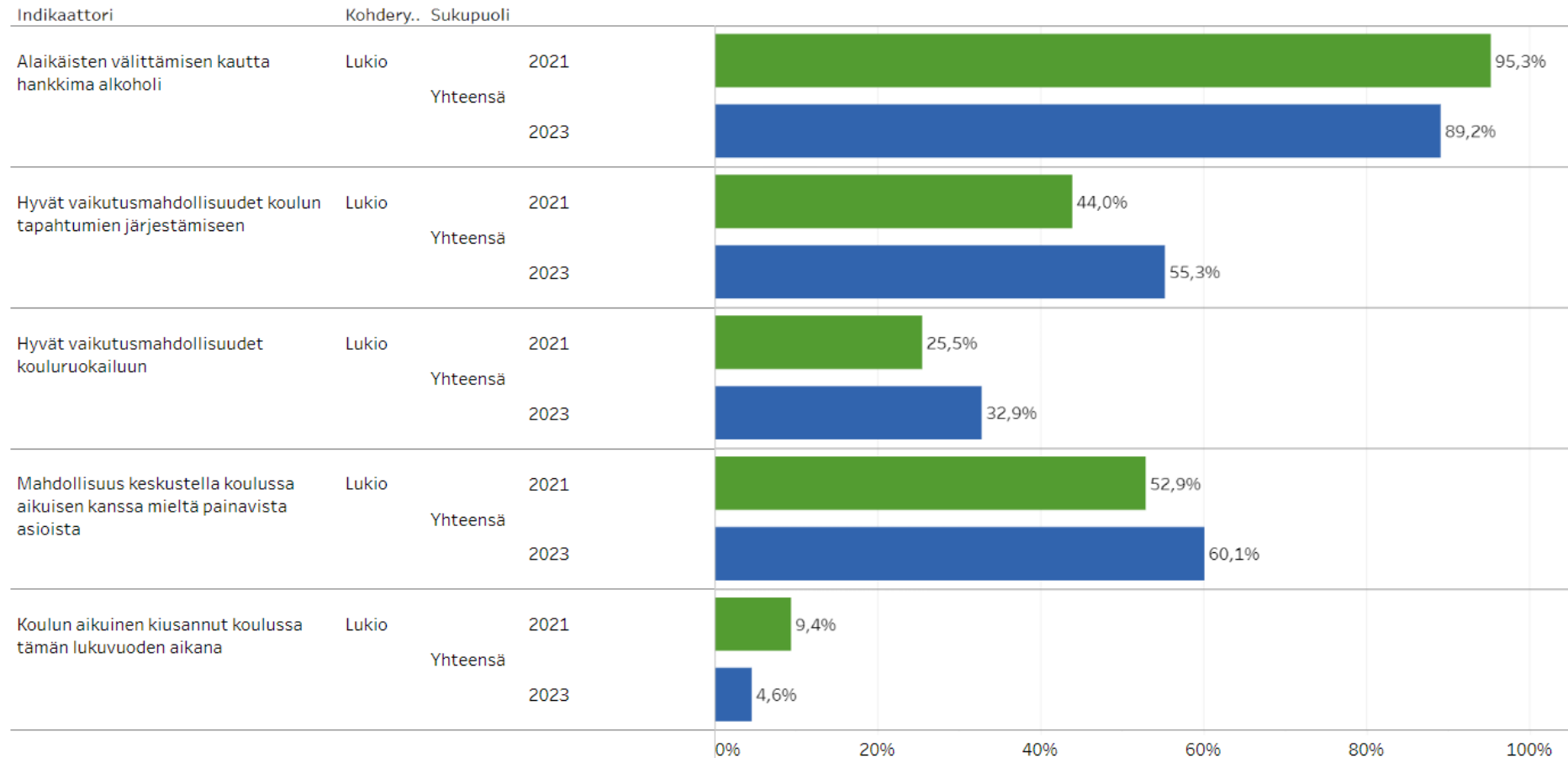
Kouluterveyskyselyn viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, 4.-5.lk

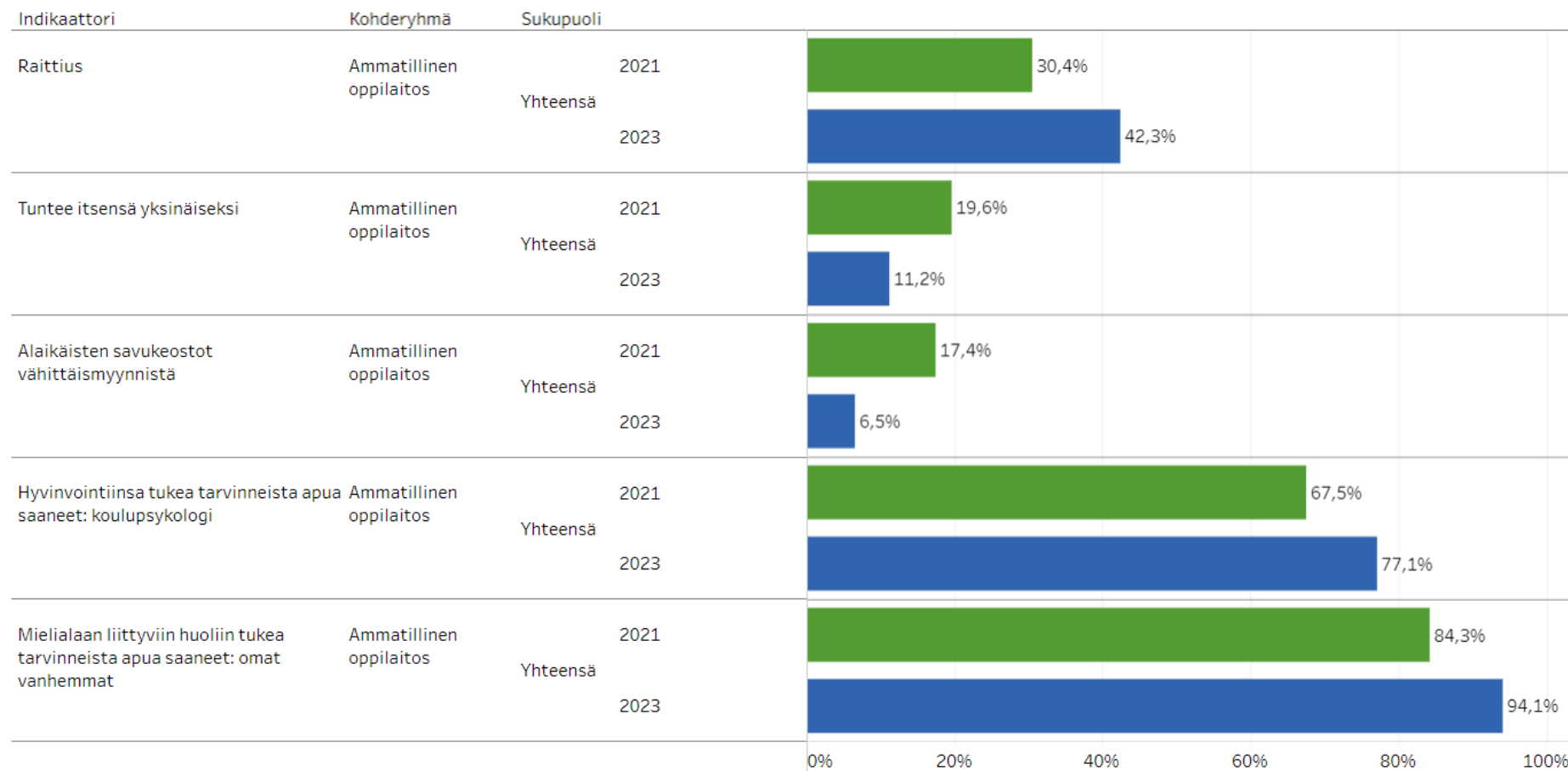
Kouluterveyskyselyn viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, 8.-9.lk

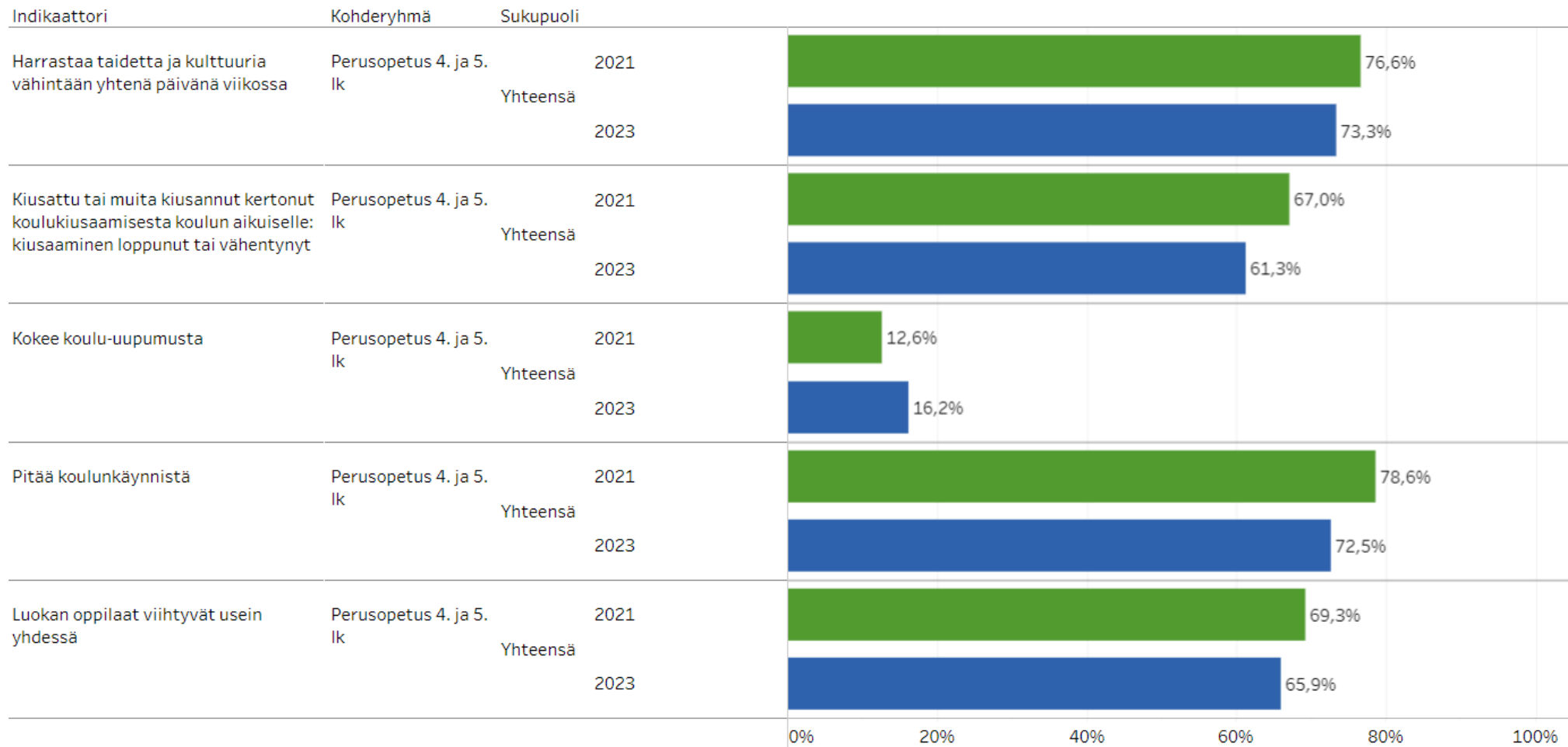
Kouluterveyskyselyn viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, lukiot

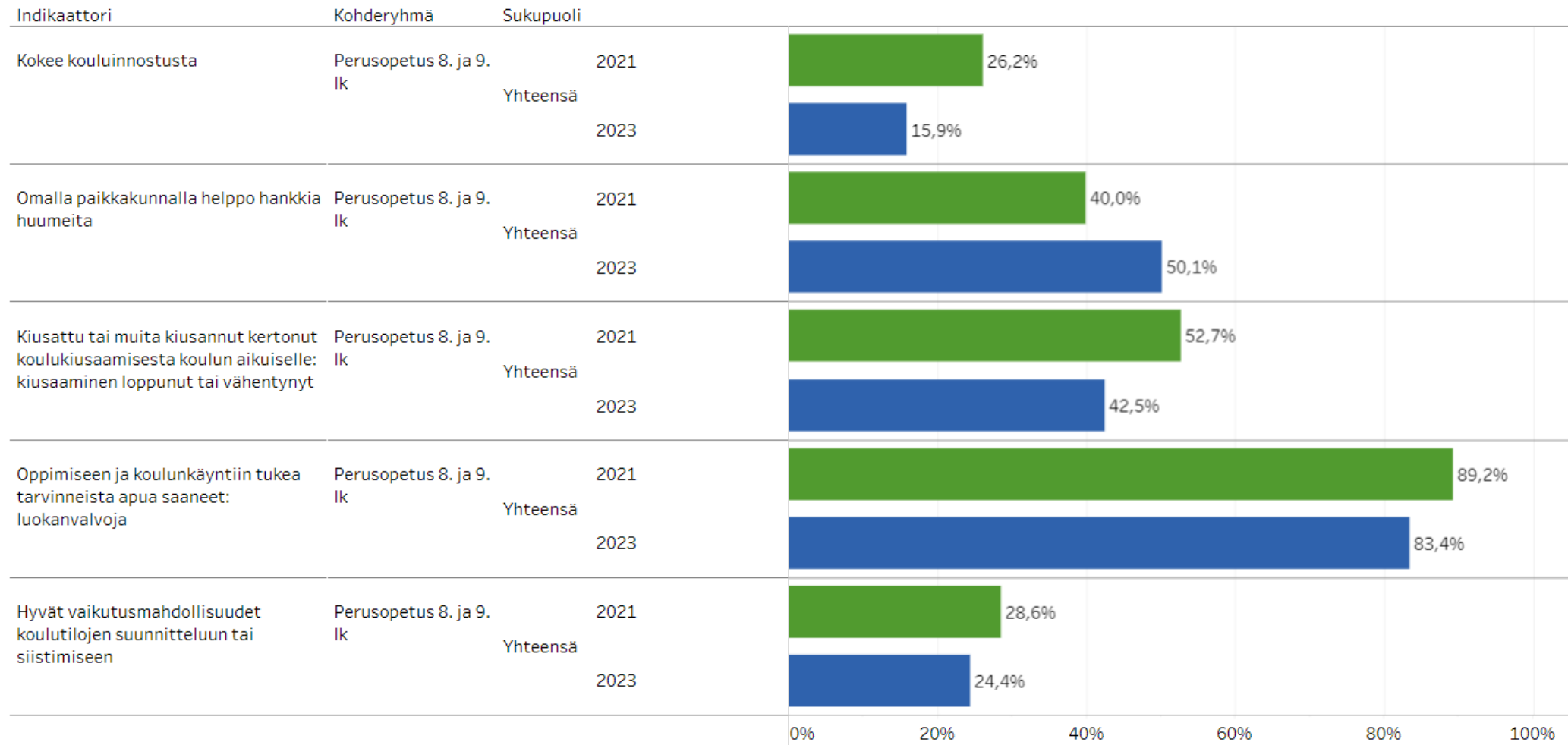
Kouluterveyskyselyn viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, ammatilliset oppilaitokset

Kouluterveyskyselyn viisi heikentyntä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, 4.-5. lk

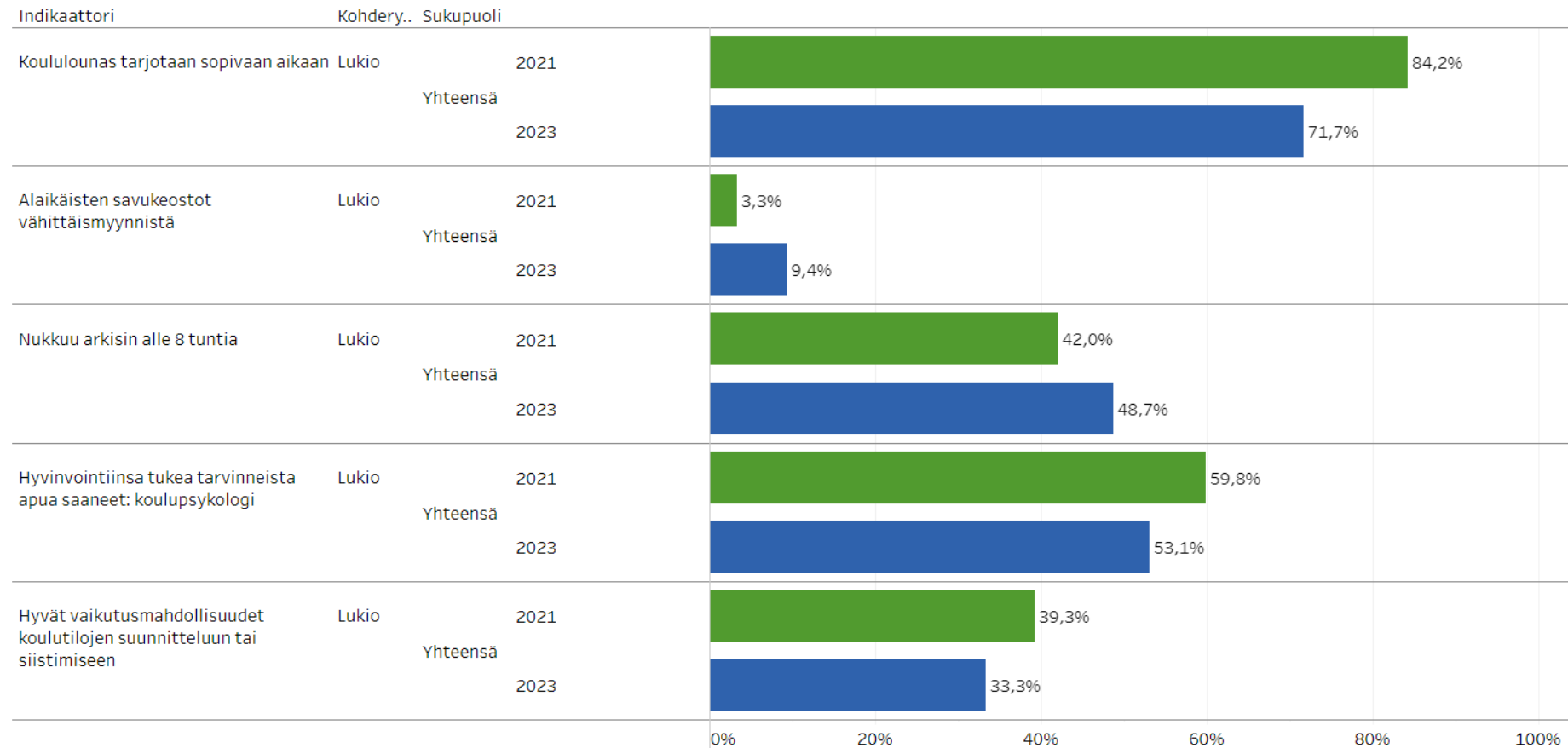

Kouluterveyskyselyn viisi heikentyntä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, 8.-9. lk

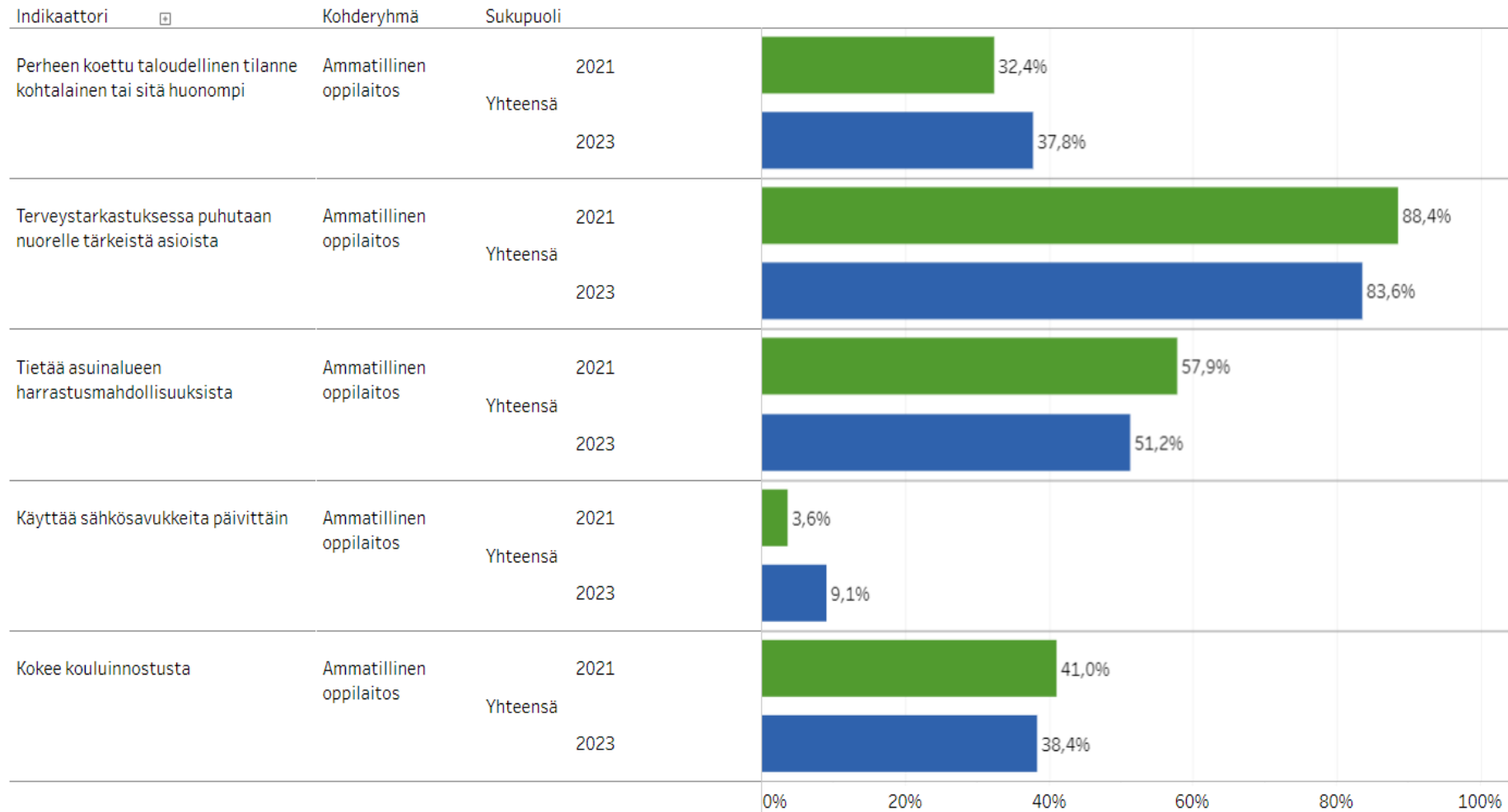

Kouluterveyskyselyn viisi heikentyntä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, lukio

Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Joensuu

Kouluterveyskyselyn viisi heikentynyttä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, ammatilliset oppilaitokset

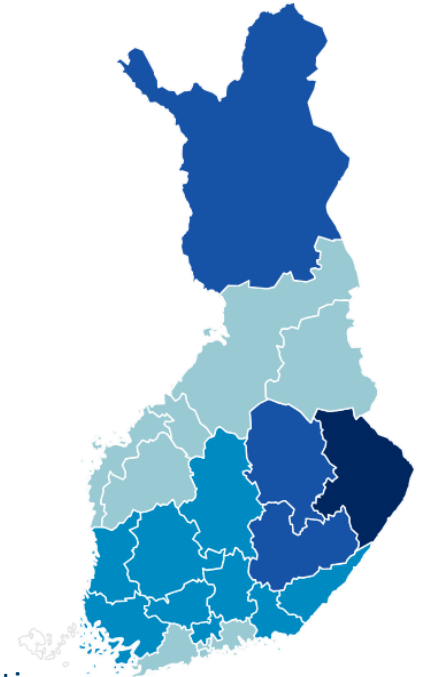
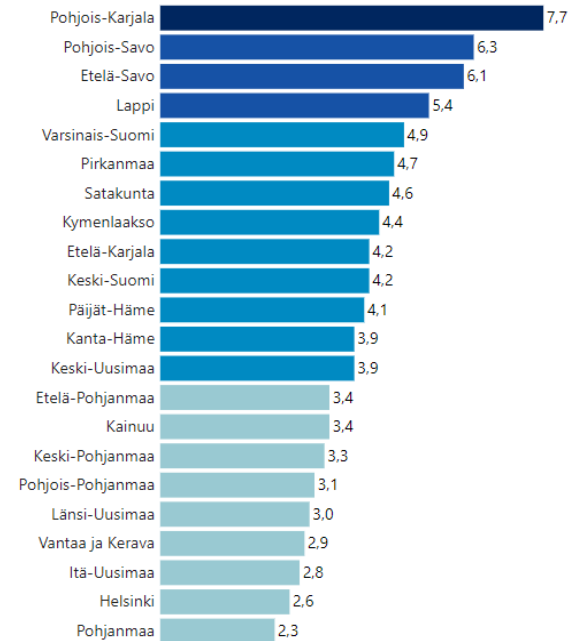

Muut havainnot alueen erityispiirteistä

- Pohjois-Karjalassa erityisesti lasten ja nuorten ADHD:n esiintyvyys on suurinta koko maan tilastoihin verrattuna ADHD-lääkeostojen perusteella.
- Psyykenlääkkeitä ostaneiden väestöosuus oli Pohjois-Karjalan 0-17 –vuotiaissa viidenneksi suurin muihin 22 maakuntaan verrattuna.

ADHD- ja psyykenlääkkeet hyvinvointialueittain 2022

0–17 v - ADHD-lääkettä ostaneiden väestöosuus, %

Lähde: Kela, Hyvinvointialueiden tietopaketti

Yläkoululaisten ja toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevien päihteiden käyttö ja rahapelaaminen

Kouluterveyskysely, muutokset 2021-2023

%-luku vuoden 2023 tulos

- tilanne pysynyt ennallaan
- vähentynyt
- lisääntynyt

	8.-9. luokka		Lukio 1.-2. vuosi		Ammatillinen oppilaitos 1.-2. vuosi	
	pojat	tytöt	pojat	tytöt	pojat	tytöt
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista.*	9 % 	6 % 	8 % 	7 % 	16 % 	12 %
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa.	9 % 	7 % 	13 % 	15 % 	22 % 	16 %
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta.	15 % 	10 % 	6 % 	8 % 	28 % 	25 %
Nuuskaa päivittäin.	7 % 	2 % 	3 % 	2 % 	13 % 	8 %
Pelaa rahapelejä viikottain.	10 % 	1 % 	9 % 	1 % 	9 % 	1 %
Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa.*	5 % 	3 % 	5 % 	6 % 	6 % 	7 %
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran.	8 % 	5 % 	9 % 	10 % 	7 % 	13 %

*Siun soten hyvinvointikertomuksen (2022) päihdeindikaattori

4.-5. luokkien osalta havainnot päihteisiin liittyen

Kouluterveyskysely, muutokset 2021-2023

%-luku vuoden 2023 tulos

- tilanne pysynyt ennallaan
- vähentynyt
- lisääntynyt

	4.-5. luokka	
	pojat	tytöt
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa.*	2 % 	2 %
Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran.	9 % 	3 %

*Siun soten hyvinvointikertomuksen (2022) päihdeindikaattori

Kouluterveyskyselyn huomiot päihteistä

Kielteiset muutokset vuosina 2019-2021

- Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita 8.-9. luokkalaisten vastauksissa
- Alaikäisten savukeostot vähittäismyynnistä lisääntyneet lukioikäisten vastauksissa
- Sähkösavukkeiden päivittäinen käyttö lisääntynyt ammatillisten oppilaitosten vastauksissa

Myönteiset muutokset vuosina 2019-2021

- Alaikäisten välittämisen kautta hankkima alkoholi vähentynyt lukioikäisten vastauksissa
- Raittius lisääntynyt ammatillisten oppilaitosten vastauksissa

Suunnitelma opiskeluhoitopalveluiden voimavarojen kohdentamisesta

Suunnitelma opiskeluhuoltopalveluiden voimavarojen kohdentamisesta

Opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen

Opiskeluhuollon keskeisin tehtävä on opiskelijan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu- ja oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa kehitetään vahvistamalla koko oppilaitosyhteisölle kuuluvaa, ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä. Opiskelijan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perustana ovat opiskelijan riittävä ravitseminen, liikunta ja uni.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon sisältö

Yhteisöllisessä opiskeluhuollossa korostetaan erityisesti oppilaitosyhteisön kannalta oleellisia hyvinvoinnin, tuen ja kehittämistarpeiden näkökulmia. Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa huomioidaan myös oppilaitoksen ja alueiden erityispiirteet. Lisäksi yhteisöllisessä opiskeluhuollossa huomioidaan Pohjois-Karjalan maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet: mielenterveys- ja päihdeongelmat, yksinäisyys ja elintapaohjaus.

Opiskelijoiden osallisuuden huomiointi

Opiskeluhuolto sitoutuu lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen toiminnan ja palvelujen kehittämisessä mm. keräämällä säännöllistä asiakaspalautetta, mahdollistamalla osallisuutta tukevia tapahtumia, kyselyjä ja kohtaamisia sekä reagoimalla saamiinsa kehittämistarpeisiin.

Suunnitelma opiskeluhuoltopalveluiden voimavarojen kohdentamisesta

Perhekeskustoiminta

Kaikki lasten ja nuorten kanssa toimivat hyvinvointialueen, kunnan, järjestöjen, yhdistysten ja seurakuntien toimijat ovat perhekeskustoimijoita. Opiskeluhuolto sitoutuu noudattamaan perhekeskussuunnitelmassa annettua palvelulupausta: Kun tarvitset tukea tai apua, autamme sinua toimimalla yhdessä ja olemalla mukana elämässä.

Yhteiset toimintamallit

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja pärjäävyyden edistämiseksi tarvitaan kaikkia eri kasvu- ja kehitysympäristöjen aikuisia ja vahvaa, suunnitelmallista yhteistyötä. Kokeiluina aloitettuja hyväksi todettuja toimintamalleja lähdetään yhdessä sopien monistamaan koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden perhekeskustoimijoiden yhteistyönä yhteisövaikuttavuuden periaatteita apuna käyttäen. Koulukiusaamiseen, koulupoissaoloihin tai muihin ilmiöihin tartutaan ja suunnitellaan yhdessä niin yhteisöllisen työhön kuin yksilöönkin paneutuvan työn malleja.

Lakisääteisten henkilöstömitoitusten ja suositusten noudattaminen

Opiskeluhuollon kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitajapalvelujen resurssointi toteutetaan lakisääteisten henkilöstömitoitusten ja suositusten mukaisesti. Henkilöstömitoitusten toteutumista seurataan ja sen muutoksiin reagoidaan tarvittaessa.

Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman käsittely on toteutunut seuraavissa yhteistyöryhmissä, vaikuttamistoimielimissä- ja päätöksentekuelimissä:

- Alueellinen opiskeluhoiton yhteistyöryhmä 4.10.2023, 24.10.2023, 9.11.2023
- Maakunnallinen nuorisovaltuusto 24.10.2023
- Lapsi- ja perheasiainneuvosto 25.10.2023
- Vammaisneuvosto 26.10.2023
- Pohjois-Karjalan perhekeskuksen maakunnallinen ohjausryhmä 14.11.2023
- Maakunnan sivistys- ja hyvinvointijohtajien sekä Siun soten yhteistyöpalaveri 28.11.2023
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 14.12.2023.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus ja aluevaltuusto

Toimenpiteet alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa 04/2024 ja se on voimassa valtuustokauden. Tämä opiskeluhuoltosuunnitelma on voimassa ajalla 2023-2025. Ennen aluevaltuuston käsittelyä opiskeluhuoltosuunnitelma on käynyt vaikuttamistoimielimissä.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma liitetään lastensuojelulain 12 §:ssä tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Alueellista opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista raportoidaan alueellisen hyvinvointikertomuksen kautta.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on lain mukaisesti tarkistettava tarvittaessa. Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä seuraa säännöllisesti suunnitelman toteutumista kokouksissaan. Alueellisen yhteistyöryhmän jäsenet voivat tuoda edustamansa ryhmän puolesta kokouksiin viestiä suunnitelman toteuttamista koskevista havainnoista, ideoista ja teoista oppilaitoksissa ja palveluissa.

Opiskeluhuollon henkilöstön esihenkilöt ja opiskeluhuollon toimijat huolehtivat suunnitelman jalkauttamisesta yksiköissä.

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman seurannassa käytettävät mittarit

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman seurannassa käytettävät mittarit

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa arvioidaan valtakunnallisia hyvinvointia ja terveyttä mittaavia kyselytuloksia sekä hyvinvointialueen opiskeluhoitoon palveluista saatavia tietoja seuraamalla:

Seurattavia mittareita ovat mm:

- Kouluterveyskysely (THL)
- TEAviisari (THL)
- Henkilöstömitoitusten ja suositusten seuranta
- Palveluun pääsyn toteutuminen /yksilökohtaisen opiskeluhoitoon palvelut (koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut), hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojärjestelmän mahdollistamalla tavalla.
- Lakisääteisten tarkastusten toteutuminen/yksilökohtaisen opiskeluhoitoon palvelut (kouluterveydenhoito), hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojärjestelmän mahdollistamalla tavalla.
- Asiakaspalaute (hyvinvointialue)
- Näyttöön perustuvien menetelmien käyttö opiskeluhoitoon palveluissa (IPC, LP, Cool Kids jne.)

Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus

- Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus - THL
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset **kolmen vuoden välein** (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Muilla viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastuksen yhteistyöhön.
- Oppilaitoksen rehtori vastaa koulunkäynnin ja opiskelun järjestelyistä sekä opiskelu- ja työympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta.
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto huolehtii tarkastusten ja seurannan säännöllisestä toteutumisesta yhdessä muiden toimijoiden kanssa osana oppilaitoksen opiskeluhuoltoa tai hyvinvointityötä. Lisäksi tehtävänä on tuoda tarkastukseen tietoa oppilaiden ja opiskelijoiden terveydestä sekä yhteisön hyvinvoinnin ja ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tilanteesta.

Lähteet

- Sosiaali- ja terveysministeriö. Hyvinvointialueet. <https://stm.fi/hyvinvointialueet>
- Kela. Hyvinvointialueiden tietopaketti. <https://hva-tietopaketti.kela.fi/>
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. <https://www.siunsote.fi/hyvinvointialue>
- Tilastokeskus. StatFin tietokantataulukot. <https://stat.fi/tietokantataulukot>
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositukset 2023. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146482/URN_ISBN_978-952-408-082-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta (377/2022)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Liitteet

- Alueellisen opiskeluhuoltotyöryhmän kokoonpano
- Koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmat
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen koonti opiskeluhuollon palveluista
28.2.2023

Lapset eivät muodosta
sataa prosenttia väestöstä.
Mutta he muodostavat sata
prosenttia tulevaisuudesta.

- Zig Ziglar -

**PERHE-
KESKUS**

Mukana elämässä.